Gizem URAL | Mertcan GÜLER | Enes EKER | Zeki TUĞA | Özgür HAMAL | Ziya SÜMER | Yasemin ÖZKANLI

Hazine

MEB • AGS

TÜRKİYE GENELİ

3

ÇÖZÜM

dizgikitap
dizgikitap.com

Bu testte 80 çözüm vardır.

1. Metinde geçen "ruhunun en ücra köşelerinde yankılanan birer tını" ifadesi, kelimelerin okurun iç dünyasına dokunan, onda derin izler bırakan ve kalıcı bir etki yaratan yönünü vurgulamaktadır. Parçanın devamındaki "kendi bilincinin saklı kalmış sesini duymaya başlar" cümlesi de bu yorumu doğrudan destekler.

Cevap: B

2. İlk boşluğa toplumsal gerçekliği göz ardı etmek anlamına gelen "ıskalayan" kelimesi uyar. İkinci boşlukta teknolojinin insani değerlerle "bütünleştirilmesi" gerektiği vurgulanmaktadır. Üçüncü boşlukta ise potansiyeli besleyen/geliştiren bir zemin ifadesi akışa en uygun olandır.

Cevap: A

3. Cümlede bilgiye erişimin kolaylaşması ve verinin devasa boyutlara ulaşması olumlu/gelişmeci bir durum olarak verilmiştir. II. cümle ise bu kolaylığın zihinsel tembelliğe ve sığlığa yol açtığını belirterek bu durumun olumsuz yönünü ortaya koymuştur.

Cevap: C

4. Verilen söz öbekleriyle anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturulursa sıralama “III-I-V-II-IV-VI” olacaktır. Buna göre baştan dördüncü II’dir.

Cevap: B

5. Paragrafta modern insanın dış dünyanın gürültüsüne kapılarak kendi özünden ve ruhsal merkezinden uzaklaşması ele alınmıştır. Seneca’nın “Her yerde olan, hiçbir yerde değildir.” sözü ise fiziksel olarak kalabalıklar içinde olmanın yetmeyeceğini, zihnen ve ruhen kendi içine ait olamamanın yarattığı yabancılaşmayı vurgulamak için kullanılmıştır.

Cevap: C

6. Parçanın genelinde sanayi atıklarının su kaynaklarına verdiği zararlar, bu durumun ekosisteme ve insan sağlığına etkileri ile arıtma/denetim mekanizmalarının artırılması gerektiği anlatılmaktadır. III numaralı cümle ise endüstriyel atık kirliliğinden değil, tarımsal sulama tekniklerinden bahsettiği için paragrafın anlam bütünlüğünü ve akışını bozmaktadır.

Cevap: C

7. Parçanın ilk üç cümlesinde otobiyografik kurmacanın tanımı, özellikleri ve yazarın gerçekliği metne dönüştürme biçimi ele alınmıştır. IV numaralı cümle ile birlikte ise günümüz romanlarındaki biçimsel arayışlara, postmodern yazarların klasik kalıpları yıkma çabalarına geçilmiştir. Bu durum, metnin ikinci paragrafının IV numaralı cümleyle başlamasını gerektirir.

Cevap: C

8. Parçada İnce Memed’in yazarın Çukurova’yı ele aldığı ilk büyük eser olduğu belirtilmiştir. A seçeneğindeki gibi roman türünde kaleme aldığı ilk yapıt olduğu söylenemez, köy ve kasaba insanını işlediği ilk dönemleri vardır. Diğer seçeneklerdeki tahmin edilebilir son (C), halktan biri olma durumu (D), diyalogların işlevi (B) ve karakterlerin duruşu (E) parçada yer almaktadır.

Cevap: A

9. Parçada yer alan “Ayrıca sesli komut tabanlı etkileşime olanak sağlaması...” ifadesi, sistemin kullanıcılara sesli iletişim imkânı sunduğunu doğrular. Diğer seçeneklerdeki ekonomiklik, trafik ışıkları, küresel standart veya sadece kamusal alanda geçerli olma gibi yargılara metinde yer verilmemiştir.

Cevap: B

10. Parçada çamur ve saman karışımından bahsedilmiş (A), kazı buluntularının (tabletlerin) amaçları açıkladığı belirtilmiş (B), kerpiç blokların barınma dışı amaçlara da hizmet ettiği vurgulanmış (C) ve doğanın imkânlarının akılla dönüştürüldüğü ifade edilmiştir (D). Ancak yapıların tamamının dinî törenler için tasarlandığına dair metinde hiçbir bilgi yoktur.

Cevap: E

11. Parçada geçen "gün yüzüne çıkmak, dikkat çekmek" gibi ifadelerle deyime yer verilmiştir. Yazarın olayları yorumlayış biçimi ve kişisel değerlendirmeleri nedeniyle öznellik vardır. "binaların mimari yapısından çok kullanılan yapı malzemelerinin çeşitliliği dikkat çeker" sözüyle bir kıyaslama yapıldığı için karşılaştırma vardır. Yapıların sadece konut olmadığı, tabletler sayesinde ticaret merkezi olduğunun kanıtlanması gibi durumlar gerekçelendirildiği için E seçeneği vardır. Ancak parçada düşünceyi somutlaştırmak ve somut örnekler sunmak amacıyla başvuran bir örnekleme yer almamaktadır.

Cevap: C

12 – 15. Soruların Çözümü:

Bir sıralama sorusu olduğundan biz de bir sıralama yapacağız.

Verilenleri tabloda gösterelim.

I. olasılık:

	Anıl	Beril	Cüneyt
1. sıra	L	L	O
2. sıra	M	**O**	M
3. sıra	O	K	K
4. sıra	K	**M**	L

II. olasılık:

	Anıl	Beril	Cüneyt
1. sıra	L	L	O
2. sıra	M	**M**	M
3. sıra	O	K	K
4. sıra	K	**O**	L

12. Beril (I. olasılıkta) O marka telefonu ikinci sırada kullanmıştır.

Cevap: B

13. K ve L telefonları Cüneyt tarafından M ve O telefonları da Anıl tarafından kesin olarak art arda kullanılmıştır.

L ve O telefonları I. olasılıkta Beril tarafından art arda kullanılırken II. olasılıkta art arda kullanılmamaktadır. Dolayısıyla "Kesin olarak art arda kullanılmıştır." denilemez.

Cevap: C

14. Beril ikinci sırada ya "O" telefonunu ya da "M" telefonunun kullanırken Cüneyt dördüncü sırada "L" telefonunu kullanmaktadır.

Cevap: D

15. Tabloda net olmayan Beril'in ikinci ve dördüncü sırada kullandığı telefonun ne olduğudur. Bunlardan birini öğrenirsek herkesin kaçıncı sırada hangi telefonu kullandığını öğrenmiş oluruz. Dolayısıyla C seçeneğinde belirtildiği gibi Beril'in dördüncü sırada kullandığı telefonu öğrenirsek herkesin hangi sırada hangi telefonu kullandığını da öğrenmiş oluruz.

Cevap: C

16. Önce iki bileşik kesri ayrı ayrı sadeleştirelim.

$$\frac{5-\frac{1}{3}}{5+\frac{1}{3}}=\frac{\frac{14}{3}}{\frac{16}{3}}=\frac{7}{8}$$

$$\frac{3+\frac{1}{5}}{3-\frac{1}{5}}=\frac{\frac{16}{5}}{\frac{14}{5}}=\frac{8}{7}$$

Bölme işleminde ikinci kesri ters çevirip çarparız.

$$\frac{7}{8}:\frac{8}{7}=\frac{7}{8}\cdot\frac{7}{8}=\frac{49}{64}$$

Cevap: A

17. Verilen eşitlikte yalnız tek-çift durumunu inceleyelim.

2y ve 4 her zaman çift sayıdır. Bu nedenle tek-çift incelemesinde bu iki terim sonucun tek ya da çift olmasını değiştirmez.

5 ve 3 tek katsayılardır. Bir sayıyı tek bir sayıyla çarpmak o sayının tek-çift özelliğini değiştirmez. Bu yüzden 5x, x ile; 3z de z ile aynı tek-çift özelliğine sahiptir. Eşitlikten x ile z'nin aynı türde olduğu anlaşılır: İkisi de çift ya da ikisi de tek olmalıdır.

I. x + z, aynı tür iki sayının toplamı olduğundan her zaman çifttir.

II. x • z her zaman çift değildir; x ve z'nin ikisi de tek seçilirse çarpım tek olur.

III. x + z çift, 2y de çift olduğundan x + z + 2y her zaman çifttir.

Bu nedenle I ve III her zaman çifttir.

Cevap: D

18. Denklemdeki bütün üslü ifadeler 3 tabanında yazılabildiği için

$t = 3^x$ $(t > 0)$ diyelim. Bu durumda

$27^x = t^3$, $9^x = t^2$, $3^{-x} = \frac{1}{t}$ olur.

Bunları verilen denklemde yerine yazalım.

$$\frac{t^3 - t^2}{t^2 - \frac{1}{t}} = t - \frac{3}{7}$$

Pay ve paydayı çarpanlarına ayırıp ortak çarpanı sadeleştirdiğimizde $\frac{t^3}{t^2 + t + 1} = t - \frac{3}{7}$ elde edilir.

İçler dışlar çarpımı yapılırsa

$7t^3 = (7t - 3)(t^2 + t + 1) \Rightarrow 4t^2 + 4t - 3 = 0$

$(2t - 1)(2t + 3) = 0$

$t > 0$ olduğundan negatif kök alınamaz. Bu nedenle $2t - 1 = 0$ olur ve t'nin pozitif değeri elde edilir. İstenen 9^x değeri, $(3^x)^2 = t^2$ olduğundan sonuç dörtte birdir.

Cevap: C

19. $|x - 4|$ ve $|y + 2|$ ifadeleri sıfırdan küçük olamaz. Bu iki sayının toplamı 7, çarpımı 10'dur.

Toplamı 7 ve çarpımı 10 olan pozitif sayılar 2 ve 5'tir. Bu nedenle $|x - 4|$ ile $|y + 2|$ değerlerinden biri 2, diğeri 5 olmalıdır.

x + y toplamını en büyük yapmak için x, 4'ün sağında; y ise -2'nin sağında seçilir. 2 ile 5'in hangi mutlak değere ait olduğu sonucu değiştirmez.

$(4 + 5) + (-2 + 2) = 9$

x + y toplamını en küçük yapmak için bu kez her iki değer sola doğru alınır.

$(4 - 5) + (-2 - 2) = -5$

En büyük değer 9, en küçük değer −5 olduğuna göre aralarındaki fark $9 - (-5) = 14$'tür.

Cevap: C

20. Önce f(a) = 2 bilgisini kullanalım. Verilen bağıntıda f(a) elde edebilmek için x + 2 = a olmalıdır.

$x = a - 2$

Bu değeri verilen bağıntıda yerine yazalım.

$$2 = \frac{2(a-2) - 5a}{2a + 5} = \frac{-3a - 4}{2a + 5}$$

İçler dışlar çarpımı yapıldığında

$2(2a + 5) = -3a - 4$

$4a + 10 = -3a - 4 \Rightarrow 7a = -14 \Rightarrow a = -2$

Şimdi f(2) değerini bulalım. f(2) için x + 2 = 2 olacağından x = 0 yazılır.

$$f(2) = \frac{2 \cdot 0 - 5(-2)}{2(-2) + 5} = \frac{10}{1} = 10$$

Buna göre f(2) = 10'dur.

Cevap: E

21. 6 şamandıralı çanta sayısına x diyelim.

12 şamandıralı çanta sayısı, 6 şamandıralı çanta sayısından 3 eksik olduğundan x - 3'tür.

Toplam 19 çanta bulunduğuna göre 8 şamandıralı çanta sayısı $19 - x - (x - 3) = 22 - 2x$ olur.

Şimdi toplam şamandıra sayısının 154 olması bilgisini kullanalım.

$6x + 8(22 - 2x) + 12(x - 3) = 154$

$6x + 176 - 16x + 12x - 36 = 154$

$2x + 140 = 154 \Rightarrow x = 7$

8 şamandıralı çanta sayısı $22 - 2 \cdot 7 = 8$'dir.

Cevap: D

22. Yüzde sorularında başlangıç toplamını 100 birim almak işlemi kolaylaştırır. 2025 yılında toplam 100 birim kitap basıldığını düşünelim.

Bunun %60'ı deneme kitabı olduğundan 60 birim deneme, kalan 40 birim ise soru bankasıdır.

2026 yılında deneme kitabı baskısı %20 arttığı için 60 birim, 72 birime çıkar.

Toplam kitap baskısı %22 arttığı için 100 birim, 122 birime çıkar.

O hâlde 2026 yılındaki soru bankası baskısı

$122 - 72 = 50$ birimdir.

Soru bankası baskısı 40 birimden 50 birime çıkmıştır. Artış 10 birimdir ve 10, 40'ın %25'ine eşittir. Bu nedenle artış oranı %25'tir.

Cevap: C

23. 3B89 sayısı Mertcan sayısı olduğundan tanımı uygulayalım.

$|3 - 9| \cdot |B - 8| = 3 + B + 8 + 9$

$6|B - 8| = B + 20$

B bir rakam ve 3, 8, 9'dan farklıdır. $B < 8$ için

$|B - 8| = 8 - B$ olur.

$6(8 - B) = B + 20 \Rightarrow 48 - 6B = B + 20 \Rightarrow B = 4$

$B > 8$ durumunda yalnız $B = 9$ düşünülebilir; fakat rakamlar birbirinden farklı olmalı ve 9 zaten kullanılmıştır. Bu nedenle $B = 4$'tür.

Cevap: B

24. $A + D = 10$ olduğundan en küçük Mertcan sayısını ararken binler basamağı A'yı olabildiğince küçük seçeriz. $A = 1$ alınırsa $D = 9$ olur.

$8|B - C| = 10 + B + C$

Rakamlar 1 ve 9'dan farklı olmalıdır. Bu denklemi sağlayan B ve C rakamları 2 ve 4'tür. En küçük sayı için $B = 2$, $C = 4$ seçilir: 1249.

En büyük Mertcan sayısı için $A = 9$, $D = 1$ alınır. Aynı denklem yine B ve C'nin 2 ve 4 olmasını verir. En büyük sayı için $B = 4$, $C = 2$ seçilir: 9421.

$9421 - 1249 = 8172$

Cevap: C

25. 47 sayısı için $C = 4 + 7 = 11$ ve

$D = 47 - 4 \cdot 11 = 3$ olur.

Ayrıca $A \cdot B = 28$ olduğundan $K_{47} = \{1, 2, 3, 8\}$ olur.

62 sayısı için $C = 6 + 2 = 8$ ve

$D = 62 - 6 \cdot 8 = 14$ olur. Ayrıca $A \cdot B = 12$ olduğundan $K_{62} = \{1, 2, 4, 8\}$ olur.

Bu nedenle $K_{47} \cap K_{62} = \{1, 2, 8\}$ bulunur.

Cevap: E

26. Üç işlem birer kez uygulanacağı için olası işlem sıralarını kontrol edebiliriz. Hedef 1423 barkodudur.

L - K - M sırasını uygulayalım:

$1234 \rightarrow L \;\; 1324 \rightarrow K \;\; 3241 \rightarrow M \;\; 1423$

Hedef barkod elde edildiğinden doğru sıra L - K - M'dir. Diğer sıralar 1423 sonucunu vermez.

Cevap: B

27. K, L ve M işlemlerinin altı farklı sıralamasını kontrol edelim.

İşlem sırası	Son barkod
K-L-M	5247
K-M-L	5247
L-K-M	5472
L-M-K	7254
M-K-L	2574
M-L-K	7254

Buna göre 5472 ve 2574 oluşabilir; 7542 hiçbir sırada oluşmaz. Yani I ve II olabilir.

Cevap: C

28. A kampüsündeki tarih ders saatine x diyelim. B kampüsünde tarih 2x, Türkçe ise 11 saattir.

Kampüslerin toplam ders saatleri eşit olduğundan

$20 + 25 + x = 24 + 11 + 2x$

$45 + x = 35 + 2x \Rightarrow x = 10$

Toplam tarih dersi 10 + 20 = 30 saattir.

Cevap: D

29. İki kampüsteki matematik derslerinin toplamı 20 + 24 = 44 saattir. Sorudaki koşula göre Türkçe ve tarih derslerinin toplamları da 44 saattir.

B kampüsündeki Türkçe ders saatine y dersek

$25 + y = 44 \Rightarrow y = 19$

A ve B kampüslerindeki tarih saatlerine sırasıyla x ve z diyelim. x + z = 44'tür.

Kampüs toplamları eşit olduğundan

$20 + 25 + x = 24 + 19 + z$

$45 + x = 43 + z \Rightarrow z = x + 2$

x + z = 44 ile birlikte çözüldüğünde x = 21 ve z = 23 bulunur. İstenen B kampüsündeki tarih süresi 23 saattir.

Cevap: A

30. A kampüsündeki tarih ders saatine x diyelim. A kampüsünün toplamı 45 + x'tir ve x bu toplamın %25'idir.

$x = \frac{25}{100}(45 + x)$

$4x = 45 + x \Rightarrow x = 15$

Buna göre A kampüsünün toplam ders süresi 60 saattir. İki kampüsün toplamları eşit olduğundan B kampüsünün toplamı da 60 saattir.

B kampüsündeki tarih ders saatine z dersek Türkçe ders saati z'nin yarısı olur.

$24 + z + \frac{z}{2} = 60$

$z = 24$

B kampüsünde Türkçe dersi 12 saattir. İki kampüsteki toplam Türkçe süresi 25 + 12 = 37 saattir.

Cevap: E

31. **Toygun:** İslamiyet öncesi Türk devletlerinde kurultaya katılma hakkına sahip olan kişilere verilen isimdir.

Orun: Kurultayda devlet adamlarının ve boy beylerinin sahip oldukları mevkiye göre oturacakları yeri, yani oturma düzenini ifade eder.

Küç: Tanrı tarafından verilen askerî güçtür.

Ülüş: Tanrı tarafından verilen ekonomik güçtür.

Tüz: Hükümdar ile halk arasındaki sözlü antlaşmaya verilen isimdir.

Cevap: B

32. Anadolu Selçuklu hükümdarı II. Kılıç Arslan'ın kızı Gevher Nesibe Hatun, hastalığı sırasında sağlık hizmetlerine duyulan ihtiyacı görmüş ve vasiyeti üzerine Kayseri'de bir darüşşifa yapılmasını istemiştir. Bunun üzerine I. Gıyaseddin Keyhüsrev Dönemi'nde, 1205-1206 yıllarında Kayseri'de Gevher Nesibe Hatun Darüşşifası yaptırılmıştır. Anadolu'nun ilk sağlık ve uygulamalı tıp eğitimi merkezi kabul edilir.

Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası: Mengüceklilere aittir. Türkiye Cumhuriyeti'nin UNESCO Dünya Kültürel Miras Koruma Listesi'ne alınan ilk eseridir.

Caca Bey Medresesi: Anadolu Selçuklu Devleti Dönemi'nde Kırşehir'de, Caca Bey tarafından yaptırılmıştır. Anadolu'da ilk astronomi merkezidir.

İznik Medresesi: Orhan Bey Dönemi'nde 1331 yılında açılmıştır. İlk Osmanlı medresesi olarak kabul edilir.

Kayseri Koca Hasan Medresesi: Anadolu Selçuklu Devleti'nin ilk medresesidir.

Cevap: B

33. Şii karakterli Şahkulu İsyanı'nın meydana geldiği dönemdir: **II. Bayezid**

Kırım'ın fethedilerek Karadeniz'in Türk gölü hâline getirildiği dönemdir: **Fatih Sultan Mehmet**

Çaldıran Savaşı'nda Safevilerin, Turnadağ Savaşı'nda Dulkadiroğullarının; Mercidabık ve Ridaniye savaşlarında ise Memlüklerin mağlup edildiği dönemdir: **Yavuz Sultan Selim**

Macar ordusunun yaklaşık iki saat içerisinde mağlup edildiği Mohaç Meydan Muharebesi'nin yaşandığı dönemdir: **Kanuni Sultan Süleyman**

Bilgiler ilgili oldukları Osmanlı padişahlarıyla eşleştirildiğinde E seçeneğinde verilen II. Selim eşleştirme dışında kalmaktadır.

Cevap: E

34. Hacim Muhittin Bey, Millî Mücadele Dönemi'nde Batı Anadolu'da Kuvayımilliye'nin örgütlenmesinde önemli rol oynamıştır. Balıkesir ve Alaşehir kongrelerine başkanlık etmiş, Batı Cephesi'nde Kuvayımilliye birliklerinin oluşturulması ve örgütlenmesi için çalışmıştır.

Celal Bayar: Millî Mücadele'de Galip Hoca takma adıyla Batı Anadolu'da faaliyet göstermiş, daha sonra Türkiye'nin üçüncü cumhurbaşkanı olmuştur. İş Bankasının ilk genel müdürü olmasının yanı sıra Atatürk Dönemi'nin son başbakanıdır ve İktisat Vekilliği yapmıştır.

Rauf Orbay: "Hamidiye Kahramanı" olarak bilinir. Mondros Ateşkes Antlaşması'nı imzalamasının yanı sıra Amasya Genelgesi'ne imza atanlar arasında yer almıştır. İlk muhalefet partisi olan Terakkiperver Cumhuriyet Fırkasının kurucularındandır.

Dr. Esat Işık: Basın ve yayın yoluyla mücadele eden Millî Kongre Cemiyetinin kurucusudur.

Cafer Tayyar Paşa: Trakya-Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyetinin önde gelen isimlerindendir. Trakya'da Millî Mücadele'nin örgütlenmesinde görev almıştır.

Cevap: D

35. Boğazlar: Lozan Antlaşması'nda Boğazların yönetimi uluslararası bir komisyona bırakılmış ve Boğazlar bölgesi askerden arındırılmıştır. 1936 Montrö Boğazlar Sözleşmesi ile Türkiye Boğazlar üzerindeki egemenliğini büyük ölçüde yeniden kazanmıştır.

Suriye Sınırı: Lozan'da Hatay, Türkiye sınırları dışında kalmıştır. 1938'de Hatay Devleti kurulmuş, 1939'da Hatay'ın Türkiye'ye katılmasıyla bu sorun Türkiye lehine sonuçlanmıştır.

Kapitülasyonlar: Lozan Antlaşması'nda kapitülasyonlar tamamen kaldırılmıştır. Bu nedenle Türkiye aleyhine sonuçlanan ve sonradan diplomatik gelişmelerle değiştirilen bir konu değildir.

Cevap: C

36.

- **ENOSİS:** Kıbrıs'ın Yunanistan'a bağlanmasını amaçlayan siyasi ve milliyetçi idealdir.
- **EOKA:** ENOSİS idealini gerçekleştirmek amacıyla 1955 yılında Georgios Grivas önderliğinde kurulan silahlı örgüttür. İngiliz yönetimine ve daha sonra adadaki Türk toplumuna yönelik şiddet eylemlerinde bulunmuştur.

Megali İdea: Bizans İmparatorluğu'nu yeniden canlandırmayı ve Yunanların kendilerine ait olduğunu düşündükleri bölgelerin Yunanistan ile birleştirilmesini savunan, "Büyük Ülkü" anlamına gelen idealdir.

ETA: İspanya'da Bask Bölgesi'nde bağımsız bir devlet kurmayı amaçlayan örgüttür.

4 T Planı ve ASALA: ASALA, 1975'te kurulan Ermeni terör örgütüdür. 4 T Planı, Ermeni iddiaları çerçevesinde "Tanıtım, Tanınma, Tazminat, Toprak" isteklerini ifade eden kavramdır.

Annan Planı: Kıbrıs Sorunu'nun çözümü için dönemin Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Kofi Annan'ın ortaya koyduğu plandır.

Eisenhower Doktrini: ABD'nin Orta Doğu devletlerini kendi yanına çekmek için ortaya çıkardığı doktrindir.

Cevap: A

37. **Tosya Ovası – KAF:** Doğru. Kastamonu'da KAF çöküntü alanında yer alır.

Elazığ Ovası – DAF: Doğru. DAF kuşaklarındaki tektonik çöküntülerdendir.

Nazilli Ovası – BAF: Doğru. Büyük Menderes Graben tabanındadır.

Merzifon Ovası – DAF: Yanlış. Amasya'da yer alan Merzifon Ovası DAF değil, **Kuzey Anadolu Fay Hattı (KAF)** üzerindedir.

Malatya Ovası – DAF: Doğru. DAF üzerindeki ana tektonik ovalardandır.

Fay Hatlarına Göre Tektonik Ovalar

- **KAF Ovaları:** Pasinler, Erbaa, Niksar, Taşova, Merzifon, Tosya, Kargı, Çerkeş, Bolu, Düzce, Adapazarı.
- **DAF Ovaları:** Bingöl, Muş, Elazığ, Malatya, Kahramanmaraş, Amik.
- **BAF Ovaları:** Bakırçay, Gediz, Küçük Menderes, Büyük Menderes (Nazilli, Söke).

Cevap: D

38. **Geven – Yavşan Otu – Üzerlik:** İç Anadolu ve Ergene Havzası gibi **karasal iklim** bölgelerinin tipik **step (bozkır)** türleridir.

Defne – Keçiboynuzu – Zakkum: Akdeniz iklim kuşağındaki maki florasının en karakteristik, sklerofil (sert yapraklı) bodur ağaççık türleridir. Koyu renkli bölgenin hâkim bitki topluluğunu doğrudan temsil eder.

Kayın – Kızılağaç – Orman Gülü: Karadeniz ikliminin nemli/yüksek yağışlı geniş yapraklı orman ve psödomaki (yalancı maki) örtüsüdür.

Karaçam – Meşe – Antropojen Bozkır: İç Batı Anadolu ve İç Anadolu geçiş alanlarındaki kurak/yarıkurak karasal ve tahrip edilmiş orman alanlarının örtüsüdür.

Sığla Ağacı – Sedir – Sandal: Sığla ağacı (Liquidambar orientalis) Güney Ege / Teke Yarımadası (Köyceğiz, Fethiye) çevresine sıkışmış relikt/endemik bir türdür; Sedir ise daha çok Torosların üst yükselti basamaklarında yer alır. Bölgenin geneline yayılmış hâkim örtüyü B seçeneği kadar kapsayıcı tanımlamaz.

Cevap: B

39. **I numaralı alan (Ergene Havzası / Meriç Çevresi):** Yatak eğiminin az olması ve düz topoğrafya nedeniyle ani yağışlar ile Meriç/Ergene nehirlerinin kabarmasıyla sel ve taşkın riski yüksektir (Doğru).

II numaralı alan (Muğla-Antalya kıyıları): Akdeniz iklim bölgesinde yer aldığından yaz kuraklığı ve yüksek sıcaklık orman yangını riskini artırır (Doğru).

III numaralı alan (Tuz Gölü'nün güneyi / Karapınar Çevresi): Yağışın az, iklimin kurak ve bitki örtüsünün cılız olması nedeniyle Türkiye'de rüzgâr erozyonunun en şiddetli olduğu alandır (Doğru).

IV numaralı alan (Doğu Karadeniz Dağları / Yüksek Kesimler): Her mevsim yağışlı ve nemli Karadeniz iklimine sahiptir; yaz mevsimi sıcak ve kurak geçmez. Bu nedenle **orman yangını riski son derece düşüktür** (Yanlış).

V numaralı alan (Yukarı Fırat / Bingöl-Muş-Bitlis-Dağlık Alanlar): Engebeli ve eğimli arazi ile yoğun kış kar yağışı çığ felaketleri riskini artırır (Doğru).

Cevap: D

40. **I. Doğru:** Çocuk nüfusun toplam nüfus içindeki payı 2007'de %26,4 iken 2025'te %20,4'e düşmüştür.

II. Doğru: Çalışma çağındaki nüfusun oranı %66,5'ten %68,5'e yükselmiştir. Bu durum çalışma çağındaki nüfusun payının arttığını gösterir.

III. Doğru: Yaşlı nüfusun oranı %7,1'den %11,1'e yükselmiştir. Bu durum Türkiye'de nüfusun yaşlandığını göstermektedir.

IV. Yanlış: Çocuk nüfus oranının azalması ve yaşlı nüfus oranının artması doğurganlığın arttığını değil, azaldığını gösteren bir değişimdir.

V. Yanlış: Türkiye genç nüfus özelliğini tamamen kaybetmemiştir. Ancak nüfusun yaşlanma eğilimi belirginleşmiştir.

Cevap: B

41.
- **Selin:** Hamitabat (Doğal gaz) - **Kırklareli**
- **Emre:** Germencik (Jeotermal) - **Aydın**
- **Ceren:** Akkuyu - **Mersin**
- **Burak:** Yatağan (Linyit) - **Muğla**

Açıkta kalan il **Batman**'dır. (Batman'da Tüpraş Batman Petrol Rafinerisi bulunur ancak metindeki öncüllerde yer almamıştır.)

Cevap: E

42.
- I → Konya (Çatalhöyük)
- II → Çorum (Hattuşa)
- III → Adıyaman (Nemrut Dağı)
- IV → Gaziantep (Zeugma Antik Kenti)

Mardin, verilen turizm alanlarından herhangi birinin bulunduğu il değildir.

Cevap: D

43. İlk kayıtta mahalledeki küçük çocukların harfleri tanımaya, Kur'an okumaya ve temel dinî bilgileri öğrenmeye başladığı okul, sıbyan mektebidir. İkinci kayıtta ise ilk öğrenimin ardından Türkçe, hesap ve coğrafya gibi derslerin okutulması ve bu okul türünün kız çocuklarına da eğitimlerini sürdürme olanağı sağlaması rüştiyeleri işaret eder. A seçeneği ilk kurumu doğru verir, ancak idadiler, rüştiyelerden daha ileri düzeyde öğretim veren kurumlardır. B seçeneğinde sıbyan mektepleri ile rüştiyelerin sırası ters verilmiştir. C seçeneği ikinci kurumu doğru eşleştirir, ancak medreseler, müderrislerin ders verdiği ve farklı düzeylerde öğretim yapılan kurumlardır. E seçeneği ilk kurumu rüştiye olarak gösterirken ikinci kurumu sultani olarak adlandırır. Sultanilerin tanınmış örneği, genel kültür ve yabancı dil eğitimine ağırlık veren Mekteb-i Sultanîdir. İlk kayıtta mahalle düzeyindeki başlangıç eğitimi, ikinci kayıtta ise kız rüştiyelerinin sağladığı eğitim olanağı belirleyici olduğundan doğru yanıt D seçeneğidir.

Cevap: D

44. Farklı bakanlıklara ve vakıflara bağlı eğitim kurumlarının Maarif Vekâleti çatısı altında toplanması, eğitim ve öğretimin yönetiminde birlik sağlama amacını yansıtır. A seçeneğindeki zorunlu ilköğretim süresi, öğrencilerin kaç yıl eğitim göreceğiyle ilgilidir. B seçeneği yerel idarelerin yetkisini artırmayı öngörürken düzenleme, kurumların yönetimini merkezde birleştirmiştir. D seçeneğindeki mesleki ve teknik okulların sayısını artırmak, okul ağının genişletilmesiyle ilgilidir. E seçeneğindeki bütün okullarda aynı ders programının uygulanması ise program birliğini ifade eder. Okulların aynı makama bağlanması, farklı okul türlerinin aynı dersleri okutmasını gerektirmez. Soruda belirleyici olan yönetim birliği olduğundan doğru yanıt C seçeneğidir.

Cevap: C

45. Öğrencilerin aile büyükleriyle görüşerek hasat şenliklerindeki paylaşma ve yardımlaşma geleneğini öğrenmeleri, kültürel değerlerin kuşaklar arasında aktarılmasına örnektir. Okul bahçesinde yetiştirdikleri ürünleri paylaşmaları ise bu değerleri günümüz koşullarında yeniden yaşattıklarını gösterir. A seçeneğindeki gibi eski uygulama aynı biçimde sürdürülmemiş, dayanışma anlayışı okulda farklı bir etkinlikle yaşatılmıştır. B seçeneği farklı toplumlar arasındaki etkileşimi vurgular. Örnekte aktarım, aynı yöredeki farklı kuşaklar arasında gerçekleşmiştir. C seçeneğinin aksine, etkinliğin biçimi değişse de paylaşma ve yardımlaşma değerleri korunmuştur. D seçeneği okulun rolünü bilgi vermekle sınırlar. Oysa öğretmen, öğrencilerin öğrendikleri değerleri bir etkinlikte uygulamalarına da olanak sağlamıştır. Bu nedenle doğru yanıt E seçeneğidir.

Cevap: E

46. Öğretmenin uzun cümleleri kısaltması, bilinmeyen sözcükleri açıklaması ve yönergeleri adımlara ayırması, öğrencilerin ne yapacaklarını doğru anlamalarını sağlar. Bu düzenlemeler açıklık ilkesine örnektir. Öğrencilerin önce kâğıt şeritleri bölüp boyayarak parçaları karşılaştırması, ardından bu parçaları kesir sembolleriyle göstermesi ise somuttan soyuta ilkesini yansıtır. B seçeneği ilk ilkeyi doğru verir, ancak basitten karmaşığa ilkesi görevlerin güçlük ve karmaşıklık düzeyine göre sıralanmasıyla ilgilidir. Burada belirleyici geçiş, fiziksel materyalden matematiksel sembolleredir. C seçeneğindeki bilinenden bilinmeyene ilkesi, yeni bilgiyi öğrencinin önceden bildiklerine dayandırmayı gerektirir. D seçeneğindeki öğrenciye görelik, öğretimi öğrencilerin gelişim düzeyine ve ihtiyaçlarına uyarlamayı kapsar. Sözcüklerin açıklanması bu ilkeyle de ilişkilendirilebilir, ancak yönergelerdeki değişikliklerin doğrudan amacı farklı yorumları önleyerek anlatımı anlaşılır kılmaktır. E seçeneğindeki hayatilik, öğrenilenleri günlük yaşamla ilişkilendirmeyi, yakından uzağa ise öğretime öğrencinin yakın çevresinden başlayarak kapsamı genişletmeyi ifade eder. Bu nedenle doğru yanıt A seçeneğidir

Cevap: A

47. Öğretmen, kütüphanede yaşanan bir anlaşmazlığı metin olarak sunmuş ve öğrencilerden sorunun nedenlerini belirlemelerini, tarafların ihtiyaçlarını değerlendirmelerini ve uygulanabilir bir çözümü gerekçelendirmelerini istemiştir. Bir olayın koşullarıyla birlikte incelenip çözüm önerileri geliştirilmesi örnek olay yöntemine özgüdür. Kütüphanenin yerleşim planı ve kullanım saatleri de öğrencilerin önerilerini okulun gerçek olanaklarına göre değerlendirmelerini sağlar. A seçeneğindeki beyin fırtınasında ilk aşamada değerlendirme ertelenerek olabildiğince çok fikir üretilir. C seçeneğindeki rol oynamada öğrenciler olayın taraflarını canlandırır. D seçeneğindeki altı şapkalı düşünmede konu, duygular, riskler ve yararlar gibi farklı düşünme biçimleriyle sistemli olarak ele alınır. E seçeneğindeki görüş geliştirmede ise öğrenciler bir önermeye katılma derecelerini belirtir, gerekçelerini açıklar ve ikna olduklarında görüşlerini değiştirebilir. Etkinlik, verilen anlaşmazlığın incelenmesi ve okulun koşullarına uygun bir çözüm geliştirilmesi üzerine kurulduğu için doğru yanıt B seçeneğidir.

Cevap: B

48. Öğretmen adayının küçük bir grupla kısa bir ders işlemesi, ders kaydını ve arkadaşlarının geri bildirimlerini incelemesi, ardından aynı dersi yeniden planlayıp uygulaması mikro öğretim tekniğine örnektir. Burada aday, soru sorduktan sonra öğrencilere düşünme süresi tanıma ve yanıtlarını gerekçelendirmelerini isteme becerisine odaklanmaktadır. A seçeneğindeki gösterip yaptırmada, bir becerinin nasıl gerçekleştirildiği gösterilir ve ardından öğrencilerin bu beceriyi uygulaması sağlanır. B seçeneğindeki rol oynamayı arkadaşların öğrenci rolüne girmesi düşündürebilir. Bu roller, adayın öğretme becerisini deneyeceği sınıf ortamını oluşturmak için kullanılmıştır. C seçeneğindeki örnek olayda, öğrencilere bir durum sunulur ve bu durumu inceleyerek çözüm önerileri geliştirmeleri istenir. D seçeneğindeki akran öğretiminde ise öğrenciler birbirlerinin öğrenmesine öğretici olarak destek verir. Örnekte arkadaşların katkısı, adayın dersini gözlemleyip geri bildirim vermeleridir. Kısa ders, geri bildirim ve yeniden uygulama bir arada kullanıldığı için doğru yanıt E seçeneğidir.

Cevap: E

49. Öğretmen, iki öğrencinin konuşması çevrelerindeki öğrencilerin de dikkatini dağıtmaya başladıktan sonra yanlarına gidip bireysel çalışma kuralını hatırlatmıştır. Yanıtlarını ne zaman karşılaştırabileceklerini söyleyerek öğrencilerin çalışmalarına dönmelerini sağlaması, tepkisel sınıf yönetimi modeline örnektir. Bu modelde belirleyici olan, ortaya çıkmış bir soruna müdahale edilmesidir. A seçeneğindeki önlemsel model, örneğin yanıtların ne zaman karşılaştırılacağını etkinlik başlamadan önce açıklayarak olası karışıklıkları azaltmaya odaklanır. B seçeneğindeki gelişimsel model, uygulamaları öğrencilerin yaşına ve gelişim özelliklerine göre düzenlemeyi esas alır. D seçeneğindeki bütünsel model, önleyici düzenlemeleri ve duruma uygun müdahaleleri öğrencilerin gelişim özelliklerini de gözeterek bir araya getirir. E seçeneğindeki geleneksel modelde ise öğretmenin otoritesi ve sınıf üzerindeki denetimi ön plandadır. Bu örnekte kural hatırlatması, dersin akışı bozulduktan sonra yapıldığı için doğru yanıt C seçeneğidir.

Cevap: C

50. Öğretmenin eski sergilerden kalan fotoğraflar ve öğrenci anlatıları üzerinden sergi geleneğinin okul için ne ifade ettiğini tartışmaya açması, kültürel liderliğe örnektir. Öğrenciler, ürünlerini sergileme geleneğini sürdürürken birbirlerine nasıl destek olduklarını da anlatarak bu geleneğe yeni bir anlam katmıştır. Öğretmenin bu paylaşımı gelecek yıllara taşımak için meslektaşlarıyla çalışması, okulun ortak değerlerini ve geleneklerini yaşatma amacını gösterir. A seçeneğindeki öğretimsel liderlik, öğretimin niteliğini ve öğrenci öğrenmesini geliştirmeye odaklanır. C seçeneğindeki etkileşimci liderlik, görev ve beklentilerin karşılanmasını ödül gibi karşılıklara bağlar. D seçeneğindeki süper liderlik, bireylerin kendi kendilerine liderlik etme becerilerini geliştirmeyi amaçlar. E seçeneğindeki dönüşümcü liderlik ise ortak bir vizyon etrafında değişim yaratmayı vurgular. Sergiye yeni bir unsur eklenmesi bu seçeneği düşündürebilir, ancak yapılan değişiklik okulun geçmişinden gelen bir geleneği öğrencilerin katkısıyla yaşatmaya yöneliktir. Bu nedenle doğru yanıt B seçeneğidir.

Cevap: B

51. Öğretmen adayının öğrencilerden ne öğrenmelerinin beklendiğini, konunun hangi kapsamda ele alınacağını ve öğrenmenin nasıl değerlendirilebileceğini belirlemek için başvurduğu temel belge öğretim programıdır. Aday, programdaki öğrenme çıktılarını, içerik çerçevesini ve değerlendirmeye ilişkin açıklamaları esas alarak kendi ders planını hazırlar. A seçeneğindeki ünitelendirilmiş yıllık plan, programın yıl boyunca hangi zaman dilimlerinde uygulanacağını gösterir. C seçeneğindeki öğretmen kılavuz kitabı, dersin işlenişine ilişkin etkinlik ve uygulama önerileri sunar. D seçeneğindeki haftalık ders çizelgesi, derslere haftada kaç saat ayrıldığını belirtir. E seçeneğindeki ders kitabı ise konuları, örnekleri ve etkinlikleri öğrenciye sunan bir öğrenme kaynağıdır. Adayın aradığı belge, ders planına temel oluşturan öğrenme beklentilerini ve içeriğin sınırlarını belirlediği için doğru yanıt B seçeneğidir.

Cevap: B

52. Öğrencilerin ders sonunda su israfına yol açan durumları belirleyip çözüm önerileri geliştirebilmesi, kazandırılması beklenen beceriyi ifade ettiği için hedeftir. Öğrencilerin gruplar hâlinde su tüketimi kayıtlarını incelemesi ve değiştirilebilecek alışkanlıkları tartışması, hedefe ulaşmak için yapılan etkinlikler olduğundan öğrenme yaşantılarıdır. Öğretmenin önerileri uygulanabilirlik ve gerekçelendirme ölçütlerine göre inceleyip öğrencilerin beklenen düzeye ulaşıp ulaşmadığına karar vermesi değerlendirmedir. Son olarak su kullanım alanları, israfın nedenleri ve tasarruf yöntemleri derste ele alınan konuları, yani içeriği oluşturur. A seçeneği etkinlikleri içerik, konu başlıklarını ise öğrenme yaşantıları olarak eşleştirmiştir. B seçeneğinde içerik başa alınmış ve değerlendirme hedef olarak verilmiştir. C seçeneğinde son iki, E seçeneğinde ise ilk iki ögenin sırası ters verilmiştir. Bu nedenle doğru yanıt D seçeneğidir.

Cevap: D

53. Öğretmenin farklı erozyon örneklerindeki ortak noktaları bir araya getirerek ünitenin ana düşüncesini ortaya koyması, soyutlama ilkesine örnektir. Ünitenin sonuna, öğrencilerin erozyonun nedenlerini ve önleme yollarını eşleştirerek öğrendiklerini pekiştirecekleri sorular eklemesi ise alıştırma ilkesini yansıtır. B seçeneği ilk ilkeyi doğru verir, ancak vardama, öğrenilen bilgilerden hareketle yeni durumlara ilişkin tahmin veya çıkarım yapmayı gerektirir. C seçeneği ikinci ilkeyi doğru verir. İlk sıradaki şema ilkesi ise konunun ana fikrini ortaya koymaktan çok, bilgiler arasındaki ilişkileri bir bütün içinde göstermeye yöneliktir. D seçeneğindeki ekonomiklik, içeriğin gereksiz ayrıntılardan arındırılmasıyla ilgilidir. Paragrafın kısa olması bu ilkeyi düşündürebilir, ancak ilk uygulamada belirleyici olan örneklerin ortak yönlerinden ana düşünceye ulaşılmasıdır. E seçeneği, ikinci uygulamaya karşılık gelen alıştırmayı ilk sıraya yerleştirir. Bu nedenle doğru yanıt soyutlama ve alıştırma ilkelerinin olduğu A seçeneğidir.

Cevap: A

54. Pearson korelasyon katsayısının +0,78 olması, proje puanları ile yazılı sınav puanları arasında güçlü ve pozitif yönlü bir doğrusal ilişki olduğunu gösterir. Buna göre proje puanı yüksek olan öğrencilerin yazılı sınav puanları da yüksek olma eğilimindedir. B seçeneğindeki ortalama puan farkını bulmak için öğrencilerin iki puanı arasındaki farkların ortalaması hesaplanmalıdır. C seçeneğindeki yargıya ulaşmak için ise iki puan dizisinin aritmetik ortalamalarını karşılaştırmak gerekir. D seçeneğindeki "mutlaka" ifadesi yanlıştır, çünkü güçlü bir ilişki öğrencilerin iki değerlendirmede aynı sırada yer alacağını garanti etmez. E seçeneği ise ilişkiyi neden-sonuç olarak yorumlamaktadır. Korelasyon katsayısı tek başına proje puanlarındaki artışın sınav puanlarını yükselttiğini göstermez. Bu nedenle doğru yanıt A seçeneğidir.

Cevap: A

55. Yeni ölçekten alınan puanların aynı özelliği ölçen matematik kaygısı ölçeğiyle güçlü, farklı bir özelliği ölçen matematiğe ilgi ölçeğiyle daha zayıf ilişki göstermesi, sırasıyla yakınsak ve ayırt edici geçerlik kanıtı sağlar. Maddelerin kuramda öngörülen iki boyutta toplanması da ölçeğin iç yapısının kuramsal beklentiyle uyumlu olduğunu gösterir. Bu bulgular birlikte yapı geçerliğini destekler. A seçeneğindeki kapsam geçerliği, maddelerin ölçülmek istenen alanı yeterli biçimde temsil edip etmediğiyle ilgilidir. B seçeneğindeki görünüş geçerliği, ölçeğin ilk bakışta amaçlanan özelliği ölçüyor gibi görünmesini ifade eder. C seçeneğindeki yordama geçerliği, ölçek puanlarının gelecekteki bir ölçütü ne ölçüde öngördüğünü inceler. E seçeneğindeki test-tekrar test güvenirliği ise aynı ölçeğin farklı zamanlardaki uygulamalarından elde edilen puanların tutarlılığıyla ilgilidir. Araştırmada puanların diğer ölçümlerle ilişkisi ve ölçeğin iç yapısı kuramsal beklentiler doğrultusunda incelendiği için doğru yanıt D seçeneğidir.

Cevap: D

56. T puanını bulmak için önce ham puanın sınıf ortalamasından kaç standart sapma uzakta olduğunu gösteren z puanı hesaplanır. Matematikte Elif'in z puanı (80−70)/5 = 2, Türkçede ise (85−75)/10 = 1'dir. Bu değerler T = 50 + 10z formülüne yerleştirildiğinde matematik için 70, Türkçe için 60 bulunur. Elif her iki sınavda da sınıf ortalamasının 10 puan üzerindedir. Matematikte standart sapma daha küçük olduğu için bu fark, matematikte iki, Türkçede bir standart sapmaya karşılık gelir. A seçeneğinde T puanlarının sırası ters verilmiştir. B seçeneği matematik puanını 60, D seçeneği ise Türkçe puanını 65 olarak yanlış verir. E seçeneğindeki 80 ve 85, Elif'in ham puanlarıdır. Bu nedenle doğru yanıt C seçeneğidir

Cevap: C

57. Her iki hayvan da ödüllendirme sonucunda kayıt çaldığında sesli tepki vermeyi öğrenmiştir. Köpek havlarken papağanın çıkardığı sesi kayıttaki sözcüğe benzetebilmesi, ses taklidine ilişkin biyolojik yatkınlıklarının farklı olmasıyla açıklanır. Bir canlının, türünün biyolojik özellikleri sayesinde belirli davranışları öğrenmeye yatkın olmasına türe özgü hazır oluş denir. A seçeneğindeki olgunlaşma, bireyin biyolojik gelişim sonucunda bir davranışı yapabilecek düzeye ulaşmasıdır. Örnekte iki hayvan da yetişkindir ve karşılaştırılan özellik ses taklidi kapasitesidir. B seçeneğindeki olumlu aktarım, önceki bir öğrenmenin yeni öğrenmeyi kolaylaştırmasını ifade eder. C seçeneğindeki güdülenme, hayvanların ödül almak için sesli tepki vermeye yönelmesini açıklayabilir, ancak tepkilerinin neden farklı biçimler aldığını açıklamaz. D seçeneğindeki uyarıcı ayırt etme ise farklı uyarıcılara farklı tepkiler vermeyi öğrenmektir. Soruda aynı ses kaydı karşısında iki türün taklit kapasitesi karşılaştırıldığı için doğru yanıt E seçeneğidir.

Cevap: E

58. Öğrenci önce gevşeme egzersizlerini öğrenmiş, ardından topluluk önünde konuşmaya en az kaygı uyandıran durumdan başlayarak aşamalı biçimde hazırlanmıştır. Boş sınıfta konuşmaktan bir arkadaşının karşısında konuşmaya, oradan da daha kalabalık gruplara geçmesi ve her basamakta gevşeme egzersizlerinden yararlanması sistematik duyarsızlaşmaya örnektir. A seçeneğindeki uyarıcı genellemesi, bir uyarıcıya verilen öğrenilmiş tepkinin benzer uyarıcılara da yayılmasıdır. B seçeneğindeki kendiliğinden geri gelme, sönmüş bir tepkinin aradan zaman geçtikten sonra yeniden ortaya çıkmasıdır. C seçeneğindeki uyarıcı ayırt etme, benzer uyarıcılara farklı tepkiler vermeyi öğrenmektir. D seçeneğindeki üst düzey koşullanma ise yeni bir uyarıcının, önceden koşullanmış bir uyarıcıyla eşleştirilerek tepki uyandırmaya başlamasıdır. Örnekte kaygı uyandıran durumların kolaydan zora sıralanması ve gevşemeyle birlikte ele alınması belirleyici olduğundan doğru yanıt E seçeneğidir.

Cevap: E

59. Soruda öğrencilerin simgenin dış çizgisinde bir boşluk olmasına rağmen onu bütün bir çember olarak gördükleri vurgulanıyor. Zihin, çizginin eksik bölümünü varmış gibi algıladığı için bu durum tamamlama yasasına örnektir. Siyah noktaların hepsi aynı görünümdedir, ancak öğrenciler aralarındaki mesafeye göre onları üç kümeye ayırır. Birbirine daha yakın noktaların aynı gruba aitmiş gibi algılanması yakınlık yasasıyla açıklanır. Üçgen ve kareler ise eşit aralıklarla dizildiği hâlde öğrenciler üçgenleri kendi arasında, kareleri de kendi arasında gruplandırır. Burada gruplamayı belirleyen ortak biçim olduğu için benzerlik yasası devrededir. Son olarak öğrenciler, dikkatlerini beyaz kuş siluetine yöneltir ve deseni onun arkasında kalan fon olarak algılar. Kuşun şekil, desenin ise zemin olarak algılanması şekil-zemin ilişkisine örnektir. Bu nedenle sorunun doğru yanıtı D seçeneğidir.

Cevap: D

60. Merve'nin kesirleri sayı doğrusunda gösterebilmesi ve denk kesirler oluşturabilmesi, yeni işlemi öğrenmek için gerekli ön bilgilere sahip olduğunu gösterir. Bu durum hazırbulunuşluğa örnektir. Bebeğin boyun kasları ve sinir sistemi geliştikçe başını yardımsız dik tutabilmesi olgunlaşmadır, çünkü hareketi yapabilmesi biyolojik gelişiminin belirli bir düzeye ulaşmasına bağlıdır. Çocuğun boyunun 118'den 124 santimetreye, ağırlığının ise 22'den 25 kilograma çıkması, bedensel özelliklerde ölçülebilir bir artış olduğu için büyümedir. Kaz yavrularında takip davranışının, hareketli nesneyle yaşamın ilk saatlerinde karşılaştıklarında ortaya çıkması ise kritik döneme örnektir. Bu örnekte davranışın gelişmesi, ilgili yaşantının belirli bir zaman aralığında gerçekleşmesine bağlıdır. A seçeneği ilk iki kavramı ters verir ve son örnekte yaşantının zamanlamasını gözden kaçırır. C seçeneğinde olgunlaşma ile büyümenin yeri değiştirilmiştir. D seçeneği yalnızca üçüncü örneği doğru eşleştirirken E seçeneği son iki kavramı ters sıralamıştır. Doğru yanıt hazırbulunuşluk, olgunlaşma, büyüme ve kritik dönem kavramlarının sırasıyla verildiği B seçeneğidir.

Cevap: B

61. Deniz, iki makette başlangıçta eşit sayıda yıldız olduğunu hatırlamakta ve yıldızların daha geniş bir alana yayılmasının sayılarını değiştirmediğini anlamaktadır. Diziliş değişse de miktarın aynı kaldığını kavramak, Piaget'ye göre korunumdur. Örnekte korunan özellik yıldızların sayısı olduğu için bu çıkarım sayı korunumuna örnektir. A seçeneğindeki sınıflama, nesneleri ortak özelliklerine göre gruplamayı, B seçeneğindeki sıralama ise nesneleri uzunluk veya büyüklük gibi bir özelliğe göre dizmeyi ifade eder. C seçeneğindeki odaklanma, yıldızların kapladığı alanı esas alarak daha geniş alana yayılan yıldızların daha fazla olduğunu düşünen sınıf arkadaşının yargısını açıklar. E seçeneğindeki nesne sürekliliği, bir nesnenin görüş alanından çıktığında da varlığını sürdürdüğünü kavramaktır. Deniz, görünüşteki değişime rağmen yıldızların sayısının aynı kaldığını anladığı için doğru yanıt D seçeneğidir.

Cevap: D

62. Kübra, kitapların zamanında iade edilmesi için bir kurala ihtiyaç olduğunu kabul ederken mevcut yaptırımı öğrencilerin kütüphaneden yararlanma hakkı ve ortak yarar açısından değerlendirmektedir. Öğrencilerin ve kütüphane görevlilerinin görüşleri alınarak kuralın yeniden düzenlenmesini önermesi, Kohlberg'in sosyal sözleşme eğilimine örnektir. Bu evrede kurallar, insanların haklarını ve ortak yararı gözeten, gerektiğinde uzlaşmayla değiştirilebilen düzenlemeler olarak görülür. A seçeneğindeki ceza ve itaat eğiliminde kurala uymanın temel gerekçesi cezadan kaçınmaktır. B seçeneğindeki araçsal çıkar eğiliminde kişisel yarar, C seçeneğindeki kişiler arası uyum eğiliminde ise yakın çevrenin onayını kazanma öne çıkar. D seçeneğindeki kanun ve düzen eğilimi, kurallara uyarak toplumsal düzeni sürdürmeye odaklanır. Kübra da kütüphane düzenini önemsemektedir, ancak önerisinin belirleyici yönü, mevcut kuralı haklar ve ortak yarar açısından sorgulayıp uzlaşmayla değiştirmeyi savunmasıdır. Bu nedenle doğru yanıt E seçeneğidir

Cevap: E

63. Psikolojik danışman, servisle gelen öğrencilerin çalışma salonundan hangi saatlerde yararlanabileceğini belirleyip bulgularını okul yönetimiyle paylaşmıştır. Yönetimin bu bilgiler doğrultusunda salonun kullanım saatlerini değiştirmesi, rehberliğin ayarlayıcı işlevine örnektir. Bu işlevde öğrencilerin ihtiyaçlarına ilişkin bilgiler, okulun uygulamalarını bu ihtiyaçlara uygun hâle getirmek için kullanılır. A seçeneğindeki uyum sağlayıcı işlev, öğrencinin okul ortamına ve bu ortamın beklentilerine uyumunu destekler. Örnekte yapılan değişiklik okulun çalışma salonu saatlerindedir. B seçeneğindeki geliştirici işlev, karar verme ve iletişim gibi becerilerin planlı biçimde geliştirilmesini amaçlar. D seçeneğindeki yöneltici işlev, öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine uygun ders, program veya meslek seçeneklerini değerlendirmelerine yardımcı olur. E seçeneğindeki önleyici işlev ise olası sorunların ortaya çıkma riskini azaltmaya odaklanır. Burada öğrencilerden elde edilen bilgiler okulun mevcut uygulamasını yeniden düzenlemek için kullanıldığından doğru yanıt C seçeneğidir.

Cevap: C

64. Öğrencilerin kendi yaşamlarında önemli gördükleri olayları ve bu olayların kendilerini nasıl etkilediğini kendi cümleleriyle yazmaları, otobiyografi tekniğine örnektir. Danışman bu yazılardan, öğrencilerin yaşadıkları olaylara yükledikleri anlamı ve bu deneyimlerin ilgi alanlarını nasıl şekillendirdiğini öğrenir. B seçeneğindeki görüşmede bilgiler karşılıklı konuşma yoluyla elde edilir. C seçeneğindeki anekdot kaydında gözlemci, öğrencinin belirli bir davranışını veya yaşadığı bir olayı gerçekleştiği koşullarla birlikte kaydeder. D seçeneğindeki cümle tamamlamada öğrenci, kendisine verilen yarım cümleleri tamamlar. E seçeneğindeki Kimdir bu? tekniğinde ise öğrenciler, verilen özelliklerin hangi sınıf arkadaşlarına uyduğunu belirtir. Örnekte öğrenciler kendi yaşam deneyimlerini yazılı olarak anlattıkları için doğru yanıt A seçeneğidir.

Cevap: A

65. Koray'ın son sınıfta başarı sıralarını, eğitim masraflarını ve burs olanaklarını araştırması, tercihlerini somut koşulları dikkate alarak değerlendirdiğini gösterir. Kendi ilgi ve yeteneklerini ulaşabileceği eğitim seçenekleriyle karşılaştırarak tercih listesi hazırlaması, Ginzberg ve arkadaşlarının kuramındaki gerçekçi seçim dönemine örnektir. A seçeneğindeki hayal döneminde meslek tercihleri daha çok çocukluk hayallerine dayanır. B seçeneğindeki geçici seçim dönemi, Koray'ın çizime ilgisini ve insanlarla bire bir çalışmaya verdiği önemi fark etmesini açıklayabilir. Soruda özellikle, bu özelliklerini eğitim seçeneklerinin giriş koşulları ve maliyetleriyle birlikte değerlendirdiği sonraki aşama sorulmaktadır. C seçeneğindeki yerleşme ve E seçeneğindeki sürdürme, Super'in kariyer gelişimi kuramında yer alır. Yerleşme, mesleğe girip o alanda konum edinmeyle, sürdürme ise edinilen konumu koruma ve geliştirmeyle ilgilidir. Bu nedenle doğru yanıt D seçeneğidir.

Cevap: D

66. Öğretmenin her organelin adını çizimde ilgili yapının hemen yanına taşıması, Mayer'in uzamsal yakınlık ilkesine örnektir. İlgili metin ve görsel birbirine yakın sunulduğunda öğrenciler, listeyle çizim arasında sürekli göz gezdirmeden organelin adını yapısıyla eşleştirebilir. A seçeneğindeki zamansal yakınlık, birbiriyle ilişkili görsel ve açıklamanın aynı anda sunulmasıyla ilgilidir. C seçeneğindeki gereksizlik, örneğin animasyona eşlik eden sesli anlatımın ekranda aynen yazılmasıyla oluşan tekrarın azaltılmasını öngörür. D seçeneğindeki kişiselleştirme, anlatımda konuşma diline yakın bir üslup kullanılmasını, E seçeneğindeki tutarlılık ise öğrenme amacına hizmet etmeyen ögelerin çıkarılmasını ifade eder. Örnekte çizim ve terimler korunmuş, yalnızca birbirlerine göre konumları değiştirilmiştir. Bu nedenle doğru yanıt B seçeneğidir.

Cevap: B

67. Öğrencilerin bir akarsu havzasının dijital modeli üzerinde yağış miktarını ve bitki örtüsünün yoğunluğunu değiştirerek su seviyesinin nasıl etkilendiğini gözlemlemeleri, benzetim yazılımı kullandıklarını gösterir. Yağışı sabit tutup yalnızca bitki örtüsünü değiştirmeleri, bu değişkenin su seviyesi üzerindeki etkisini modelde ayrı olarak incelemelerini sağlar. B seçeneğindeki alıştırma ve tekrar yazılımı, öğrenilmiş bilgi ve becerileri pekiştirir. Örnekte denemenin tekrarlanmasının amacı, bir değişkenin etkisini diğerinden ayırmaktır. C seçeneğindeki etkileşimli video, öğrencinin yanıtına veya seçimine göre video akışını yönlendirebilir. D seçeneğindeki öğretici yazılım, bir konuyu açıklamalar, örnekler ve dönütlerle öğretmeye yöneliktir. E seçeneğindeki eğitsel oyun yazılımı ise öğrenme görevlerini oyun kuralları ve hedefleri içinde sunar. Öğrenciler gerçek bir sistemin modeli üzerinde değişkenleri değiştirip sonuçları karşılaştırdıkları için doğru yanıt A seçeneğidir.

Cevap: A

68. Konuşmacıları belirten ve konuşmayla eş zamanlı ilerleyen alt yazılar, işitme güçlüğü yaşayan veya videoyu sessiz izleyen öğrencilerin kimin hangi savı ileri sürdüğünü takip etmesini sağlar. Konuşmacıların belirtilmesi, öğrencilerin tartışmada bu savları doğru kişilere atfederek karşılaştırabilmeleri açısından önemlidir. B seçeneğindeki oynatma hızını değiştirme, izleme temposunu ayarlamaya yardımcı olur. C seçeneğindeki videoyu bölümlere ayırma, öğrencilerin ilgili konuya dönmesini kolaylaştırır. D seçeneğindeki görüntü çözünürlüğünü artırma, görsel ayrıntıları daha belirgin hâle getirir. E seçeneğindeki tartışma sorularını başta gösterme ise öğrencilerin izleyecekleri içeriğe hazırlanmasını sağlar. Söyleşideki savlara ses olmadan da doğrudan erişim sağlayan düzenleme alt yazı eklemek olduğundan doğru yanıt A seçeneğidir.

Cevap: A

69. Sude'nin lisede öğrenim görmesi örgün eğitim, halk eğitimi merkezindeki fotoğrafçılık kursuna katılması ise yaygın eğitim kapsamındadır. İkisini aynı dönemde sürdürmesi, örgün eğitime devam eden bireylerin yaygın eğitimden de yararlanabileceğini gösterir. A seçeneğindeki yaş ölçütü geçerli değildir. Nitekim lise öğrencisi Sude ile yetişkinler aynı kursa katılmaktadır. C seçeneğindeki örgün eğitimi tamamlama şartını Sude'nin kursa lise öğrenimi sürerken katılması çürütür. D seçeneğinde kursun planlı ve programlı yürütülmesi örgün eğitim sayılması için yeterli görülmüştür, oysa yaygın eğitim kursları da belirli bir programa göre yürütülebilir. E seçeneği ise kursun türünü öğrencinin liseye devam etmesine bağlar. Sude'nin öğrenci olması, halk eğitimi merkezindeki kursun yaygın eğitim niteliğini değiştirmez. Bu nedenle doğru yanıt B seçeneğidir.

Cevap: B

70. Öğrencilerin Türk dili ve edebiyatı ile tarih gibi dersleri birlikte alması, ortaöğretimin ortak bir genel kültür kazandırma amacını yansıtır. Atölye ve işletme uygulamaları onları hayata ve iş alanlarına hazırlarken, mezunlardan birinin üniversiteye başvurması yükseköğretime hazırlık boyutunu gösterir. D seçeneği, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 28. maddesinde yer alan bu amaçları birlikte karşılar. A seçeneği ortak genel kültürü ve yükseköğretime hazırlığı kapsar, ancak örnekteki mesleki hazırlığı açıklamaz. B seçeneği istihdama, E seçeneği ise mesleki becerilerin işletmede uygulanmasına odaklanır. C seçeneğindeki toplumsal sorunları tanıma ve çözüm yolları arama da ortaöğretimin amaçları arasındadır, ancak örnekte bu yönde bir çalışma anlatılmamaktadır. Bu nedenle doğru yanıt D seçeneğidir.

Cevap: D

71. Öğrenciler, iki mahallenin ulaşım özelliklerini aynı başlıklar altında yan yana getirerek benzerlik ve farklılıkları belirlemiştir. Her iki mahalleden hastaneye tek araçla gidilebilmesi bir benzerlik, tren istasyonuna ulaşmak için yalnızca bir mahallede aktarma gerekmesi ise bir farklılıktır. Bu işlem, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'ndeki karşılaştırma (KB2.7) becerisine örnektir. A seçeneğindeki sınıflandırma, ögeleri belirli özelliklerine göre gruplara ayırmayı gerektirir. B seçeneğindeki çözümleme, her ulaşım ağının durak, güzergâh ve aktarma noktalarını ayrı ayrı inceleme adımıyla ilişkilendirilebilir. Çalışmanın bütünü ise bu özellikleri iki mahalle arasında karşılaştırmaya yöneliktir. D seçeneğindeki genelleme, incelenen örneklerden daha geniş kapsamlı bir yargıya ulaşmayı, E seçeneğindeki değerlendirme ise belirli ölçütlere dayanarak bir yargıya varmayı ifade eder. Öğrenciler iki mahallenin ulaşım olanaklarının hangi yönlerden benzer ve farklı olduğunu ortaya koydukları için doğru yanıt C seçeneğidir.

Cevap: C

72. Ön değerlendirme, yeni konuya başlamadan önce öğrencilerin o konuyla ilgili hangi bilgi ve becerilere sahip olduklarını belirlemeyi amaçlar. Öğretmen, kısa sorular veya uygulamalarla öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyini ortaya çıkarır ve elde ettiği bilgilerden öğretimi planlarken yararlanır. A seçeneğindeki temel kabuller, öğrencilerin sahip olduğu varsayılan bilgi ve becerileri tanımlar. Ön değerlendirme ise bunların öğrencilerde ne ölçüde bulunduğunu belirlemeye yardımcı olur. B seçeneğindeki destekleme ve zenginleştirme etkinlikleri farklılaştırma, C seçeneğindeki önceki öğrenmelerle yeni konu arasında bağlantı kurma ise köprü kurma kapsamındadır. D seçeneği, öğrencilerin öğretim sonunda ulaştıkları düzeyi belirlemeye yöneliktir. Soruda öğretimin başında öğrencilerin mevcut bilgi ve becerilerinin belirlenmesi istendiği için doğru yanıt E seçeneğidir.

Cevap: E

73. Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun üyelerini Türkiye Büyük Millet Meclisi seçer. (9 üye 6 yıl için seçilir.)

Cevap: C

74. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Avrupa Konseyine bağlı, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ile kurulmuş bir mahkemedir.

Cevap: D

75. 7528 sayılı Öğretmenlik Mesleği Kanunu'nun 10. maddesinin ikinci fıkrasına göre uygulamalı derslerde öğretmen adayını uygulamadan sorumlu eğitim personeli, uygulamanın yapıldığı eğitim kurumunun müdürü ve uygulama öğretmeni değerlendirir. Üç görevli değerlendirme formunu ayrı ayrı doldurur ve verdikleri puanların aritmetik ortalaması alınır. A seçeneği değerlendirmeye Akademi Başkanını dâhil eder. B seçeneği, uygulamanın yapıldığı eğitim kurumunun müdürü yerine eğitim ve uygulama merkezi müdürünü gösterir. C seçeneğinde uygulama öğretmeninin yerine rehber öğretmen yazılmıştır. E seçeneği ise uygulamadan sorumlu eğitim personelinin yerine eğitim ve uygulama merkezi müdürünü koyar. Bu nedenle doğru yanıt D seçeneğidir.

Cevap: D

76. 7528 sayılı Öğretmenlik Mesleği Kanunu'nun 13. maddesinin dokuzuncu fıkrasına göre itiraz kabul edildiğinde verilen disiplin cezası kaldırılır. Eğitim ve uygulama merkezi müdürü, kabul gerekçesini dikkate alarak 15 gün içinde fiile uygun bir alt ceza takdir edebilir. A seçeneğinde bu yetki yanlışlıkla itirazı karara bağlayan Disiplin Kuruluna verilmiştir. B seçeneğindeki 30 günlük süre ve aynı cezayı yeniden verme, hükümdeki 15 günlük alt ceza yetkisiyle uyuşmaz. C seçeneğinin aksine, mevcut ceza müdürün yeni bir karar vermesi beklenmeden, itirazın kabulüyle kaldırılır. D seçeneği ise müdürün takdir yetkisini bir zorunluluk olarak ifade etmektedir. Bu nedenle doğru yanıt E seçeneğidir.

Cevap: E

77. 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 16. maddesine göre okul-aile birlikleri, öğrenci velilerini bağış yapmaya zorlayamaz. Okulun zorunlu ihtiyaçlarının karşılanacak olması bu kurala bir istisna oluşturmaz. A ve B seçenekleri doğrudur. Ortak kantin ve salon gibi yerlerin işletilmesi veya işlettirilmesi kampüs yönetiminin görevidir ve buradan elde edilen gelirler kampüsün ortak giderlerinde kullanılır. C seçeneğinde belirtildiği gibi okullarda, eğitim kurumlarının amaçlarına katkı sağlamak üzere okul-aile birlikleri kurulur. D seçeneği de kanuna uygundur. Eğitim kampüslerinin ve okul-aile birliklerinin gelirleri, genel bütçe gelirleriyle ilişkilendirilmeden kendi adlarına açılan banka hesaplarında tutulur. Soruda yanlış ifade istendiği için doğru yanıt E seçeneğidir.

Cevap: E

78. 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 50. maddesine göre öğretmen konutları okul binalarıyla birlikte planlanır ve yapılır. Bu hüküm C seçeneğini doğrular, konutların ayrı planlanacağını belirten B seçeneğini ise eler. A seçeneğindeki "yalnızca" ifadesi yanlıştır. Bakanlık, özellikle mahrumiyet bölgeleri olmak üzere gerekli gördüğü yerlerde görevli öğretmenlere konut sağlar. D seçeneğinin aksine, eski eğitim kurumlarının konut ihtiyacı da bir plana bağlanır. Bu konutların yapımı için gereken ödenek her yıl Millî Eğitim Bakanlığı bütçesine konulduğundan E seçeneğindeki valilik bütçesi ifadesi yanlıştır. Doğru yanıt C seçeneğidir.

Cevap: C

79. 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu'nun 9. maddesine göre ilkokul ve ortaokulların bağımsız okullar olarak kurulması esastır. İmkân ve şartlara göre ortaokullar, ilkokullarla veya liselerle birlikte de kurulabilir. B seçeneği hem genel kuralı hem de istisnayı doğru verirken A seçeneği birlikte kurulmayı esas kabul eder. C seçeneğinin aksine, nüfusu az veya dağınık olan yerlerde köylerin gruplandırılması mümkün olmadığında gezici okullar açılabilir. D seçeneği yanlıştır, çünkü şehir ve kasabalarda ihtiyaca göre yatılı veya pansiyonlu okullar kurulabilir. E seçeneği de yanlıştır, çünkü gezici okullarda yetiştirici sınıflar ve kurslar açılabilir. Bu nedenle doğru yanıt B seçeneğidir.

Cevap: B

80. 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu'nun 61. maddesine göre, soruda sayılan umuma açık yerler ile açık alkollü içki satılan yerlerin okul binalarına kapıdan kapıya en az 100 metre uzaklıkta bulunması zorunludur. A ve B seçeneklerindeki 50 ve 75 metre bu şartı karşılamaz. D ve E seçeneklerindeki 150 ve 200 metre ise kanunda belirtilen asgari mesafenin üzerindedir. Kanun, turizmin yoğun olduğu yörelerde okulların tatil olduğu dönemlerde 100 metre şartının aranmayacağını da belirtir. Genel kuraldaki asgari mesafe sorulduğundan doğru yanıt C seçeneğidir.

Cevap: C